

Regionaal Expertise Team

IJsselland en Twente

2021

Wat hebben we gedaan?

I. Iedere week bespreken we casuïstiek die moeilijk oplosbaar is. Dit is in een bijeenkomst van 1 uur.

II. Dit doen we met de jongere in kwestie, ouders/verzorgers, gemeente(n), betrokken zorgaanbieders en/of gecertificeerde instelling die kunnen bijdragen aan een oplossing.

III. Onder leiding van een onafhankelijk technisch én inhoudelijk voorzitter zoeken we naar een oplossing en maken we een plan van aanpak om tot die oplossing te komen.

Hoe hebben we dat gedaan?

I. Door voorafgaand aan de bijeenkomst het perspectief van de jongere en/of het gezin te achterhalen en die tijdens de bijeenkomst centraal te stellen.

II. Om vervolgens af te pellen wat het eigenlijke knelpunt is: Is het een persoonlijk, professioneel of systeemprobleem?

III. Hoe slagen we er wel in om deze casus vlot te trekken? En we focussen niet op waarom het niet lukt.

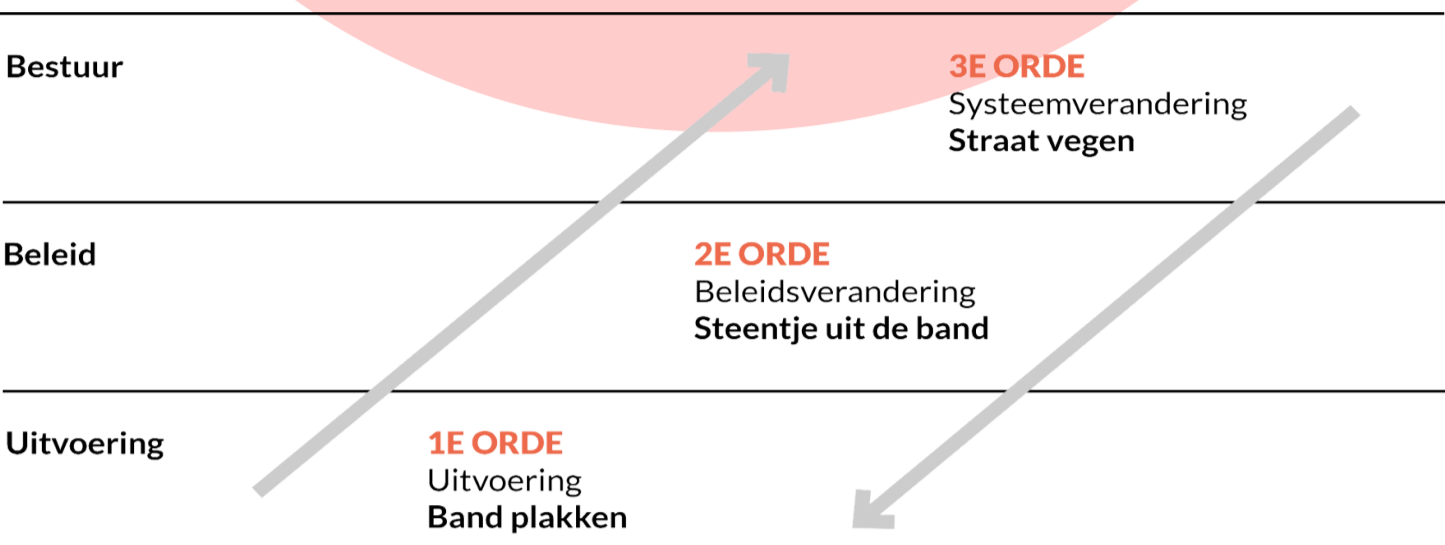
IV. Welke lessen leren we daar structureel van op uitvoerings-, beleids- en bestuursniveau.

EXPERTISE
NETWERK
OVERIJSSSEL

OPNEMING

Met 70 cases bottom-up leren

- 1e orde leren - Ontwikkelen op casusniveau**
Door het perspectief van de jongere uit te vragen en centraal te stellen zoeken we gericht naar oplossingen die aansluiten bij hun perspectief. In plaats van te denken vanuit het handelingsrepertoire van de professional en/of betrokken zorgaanbieder. Hiermee willen wij oplossingen aanreiken die de jongere verder helpen.
- 2e orde leren - Ontwikkelen op organisatieniveau**
In de uitvoeringspraktijk ontbreekt het veelal aan een gezamenlijk plan en samenhangend beeld van de jongere. Wie doet wat, wanneer. Het plan wordt passend wanneer het handelingsrepertoire van de professional aansluit op het perspectief van de jongere. In plaats van andersom. Door oplossingen te ontwerpen op 1e orde maken we structurele knelpunten inzichtelijk.
- 3e orde leren - Ontwikkelen op bestuurlijk niveau**
De lessen uit 1e en 2e orde hebben we gedeeld met de bestuurders van de verschillende organisaties en wethouders. Dit heeft hen een inkijk gegeven in de problematiek van alledag. Zo worden zij uitgenodigd om een bijdrage te leveren aan het grotere veranderproces regiobreed.

Wat ons opvalt

Aanmeldproces

Aanmeldingen blijken vaak onvolledig. Waardoor er geen volledig beeld bestaat van de jongere of de context waarin hij of zij zich begeeft.

Gezinsvoogden en zorgaanbieders zijn vaak erg druk en daardoor minder goed bereikbaar.

Men noemt een oplossing binnen het bestaande aanbod. Terwijl het perspectief vaak onbenoemd blijft. De genoemde oplossing blijkt bij het uitvragen van het perspectief niet in lijn met het perspectief van de jongere.

Voor de aanmelding ontbreekt het regelmatig aan een integraal plan.

De focus bij aanmelden ligt op de jongere en zijn of haar problematiek. Het ontbreekt aan sociaal domein overkoepelende informatie.

Opvallend vaak treffen we jongeren die al met verschillende zorgaanbieders, meerdere jeugdbeschermers en een gecertificeerde instelling te maken hebben gehad. Ook zien wij jongeren bij gebrek aan een passende plek in een Jeugdzorg Plus voorziening belanden. Dit komt doordat zorgaanbieders, jeugdbeschermers en gemeenten geen andere uitweg zien. Een forse maatregel, die niet altijd helpend is voor de jongere en zijn omgeving.

Zorgaanbieders geven aan niet over voldoende personeel en/of plekken te beschikken. Of zij hebben niet de (juiste) expertise in huis waardoor ze niet de zorg kunnen bieden die de jongere nodig heeft.

Zo leiden persoonlijke problemen tot professionele en structurele problemen, maar ook vice versa!

De bijeenkomst

Ook tijdens het RET gaat het gesprek al snel over de problematiek van de jongere of het gezinssysteem. Terwijl het eigenlijke probleem de afstemming tussen verschillende zorgaanbieders betreft.

Vaak wordt door deelnemers benoemd wat er niet kan. 't RET gaat juist over wat er wel kan of wat we nodig hebben om te doen wat nodig is.

Een uur is niet altijd voldoende om tot een oplossing te komen, wel tot een plan van aanpak.

Door een goed plan van aanpak, creëer je overzicht en stel je knelpunten aan de kaak.

Het afgelopen jaar heeft het RET een onafhankelijk voorzitter gekend. Een voorzitter is onafhankelijk wanneer deze niet werkzaam is bij een van de betrokken organisaties of een belang heeft in de casus of desbetreffende organisatie(s).

Na afloop

Na afloop hebben we taken, rollen en rugnummers benoemd, om het plan van aanpak concreet en uitvoerbaar te maken.

Procesregie is essentieel om het plan tot uitvoer te brengen en te laten slagen.

Monitoring en opvolging blijft een aandachtspunt.

Opvolging vraagt naast een inhoudelijk advies om een administratieve aanpak om het proces goed te stroomlijnen.

Opbrengst

Ouders en jeugdigen zijn blij met de inzet van het RET. Zij voelen zich gezien en gehoord.

Toegang hebben tot (ontschot) budget helpt om innovatieve oplossingen te realiseren en hiervan te leren.

Grote zorgaanbieders spreken al geruime tijd over innovatie oplossingen. De inhoud hiervan is concreter geworden. Zoals kleinschalige woonvormen voor specifieke doelgroepen. Het RET heeft het nut en de noodzaak hiervan te laten zien middels de casuïstiek die aan bod is gekomen.

Structurele knelpunten van geen passend aanbod tot wachtlijsten en van de entry-exit paradox tot overbelaste organisaties zijn onderwerp van gesprek geworden. Op meerdere niveaus, van uitvoering tot bestuur en beleid.

De geleerde lessen van het RET worden meegenomen in de verdere ontwikkeling van het RET en krijgen vervolg.

Door minder goede ervaringen in het verleden hadden veel zorgaanbieders weinig fiducia in het RET. Inmiddels is het RET weer een plek waar professionals en zorgaanbieders elkaar kunnen vinden.

Jeugdbescherming Overijssel zet in 2022 volop in op de verklarende analyse. Daarmee willen zij ervoor zorgen dat er voor iedere jongere een voldoende samenhangend beeld komt. Dit is van groot belang voor 't RET en de jongeren.

Uniek in haar opzet

Het Regionaal Expert Team heeft er voor gekozen om een onafhankelijk voorzitter in te zetten die stuurt op inhoud en proces. We sturen het gesprek aan de hand van de Doorbraakmethode. Daarmee staat het perspectief van de jongere, dan wel de ouders centraal. Zij vormen het vertrekpunt. De jongere en/of de ouders worden uitgenodigd aan tafel om hun perspectief toe te lichten.

Door het perspectief van de jongere centraal te stellen is er altijd een gezamenlijk vertrekpunt waaruit een plan gemaakt kan worden. In veel cases waar sprake is van Jeugdzorg Plus ontbreekt het aan perspectief van de jongere en daar te komen. In de wetenschap dat niets doen de jongere niet verder helpt en veel maatschappelijke kosten met zich meebrengt.

Niets doen is geen optie

Jongeren maken fouten

Jongeren kunnen te maken krijgen met jeugdzorg, vanwege gedragsproblematiek en/of middelengebruik. Wat helpt is ze daar niet op af te rekenen, maar juist aanknopingspunten te zoeken en vertrouwen te bieden om daarvan te profiteren. Daarmee zijn de jongeren gehoord en geholpen.

Er zijn twee kleinschalige woonvormen gerealiseerd voor jongeren die te prikkelgevoelig zijn voor grotere behandelgroepen of JeugdzorgPlus. Het expertisenetwerk Jeugd Overijssel gaat verder met het ontwikkelen van nieuwe initiatieven voor jongeren waarvoor nog geen duurzame oplossing is.

Kleinschalig wonen

Casusregie

Om tot een goede triage te komen moeten professionals en hulpverleners niet bang zijn om jongeren en ouders/verzorgers hierin te betrekken.

Samenwerking

Het vraagt om een groot compliment aan alle gemeenten, zorgaanbieders en gecertificeerde instellingen in IJsselland en Twente. Als je bekijkt hoe eenieder in de loop van het jaar de samenwerking is aangegaan, om samen oplossingen te realiseren en de verantwoordelijkheid te dragen.

Het grootste compliment aan het RET kwam van Jeugdbescherming Overijssel:

"In de huidige opzet van 't RET zou ik al mijn jongeren willen bespreken!"

Knelpunten in IJsselland en Twente

Persoonlijk	Professioneel	Systeem
Geen passend aanbod	Gebrek aan plan en volledig samenhangend beeld	Gebrek aan kleinschalige woonvormen voor bepaalde doelgroepen
Jongeren maken fouten	Perspectief van de jongere staat onvoldoende centraal	Gesloten jeugdzorg overbelast en niet helpend
Gedrags- en hechtingsproblematiek	Gebrek aan mandaat om uitvoering te geven aan het plan	Gedwongen kader niet de enige uitweg
Geen motivatie	Tijdgebrek om tot goede afstemming en samenwerking te komen	Ontbreken van (ontschot)budget ontbreken van lange termijn perspectief van jongeren (18- 18+)
Geen vertrouwen in de hulpverlening	Jongeren worden niet gehoord	Huidige financiering nodigt onvoldoende uit tot innovatie
Delicten en/of geweldsincidenten	Redeneren vanuit hulpverlenersaanbod	Entry-exit paradox; Systeem nodigt uit om vanuit problemen te denken
Geen steunend netwerk	Jongeren worden benaderd vanuit probleemgedachte in plaats van wat ze kunnen of leuk vinden	
Trauma's		